

Operační program Doprava 2014-2020 – podpora ITS, dokumenty městské mobility

Mgr. Michal Ulrich, ŘO OPD

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Doprava

www.OPD.cz

Proč podporovat ITS

- Problematika dopravní obslužnosti zmiňována ve všech relevantních dokumentech, platí pro všechna větší města v ČR
- Prudký rozvoj automobilizace – pozitivní přínosy, ale i negativní vlivy - v zásadě je lze rozdělit na tři druhy: (1) emise (zejména CO₂, NOX, PM10, PAU) + hluk, (2) značné prostorové nároky, (3) kongesce + nehody (celospolečenské ztráty času a ztráty z úrazů)
- První skupina je zpravidla mezi širokou veřejností nejvíce diskutována, ale z technologického hlediska se již činí významné kroky k eliminaci těchto vlivů
- Druhá skupina – v rámci IAD velmi omezeně řešitelné vlivy, pokud se nebude IAD redukovat (či alespoň držet na stávající úrovni), bude to mít na další rozvoj měst významný vliv
- Třetí skupina – do značné míry řešitelné vlivy, řešením ale většinou není výstavba nové infrastruktury (generovaná doprava), ale zavádění nových technologií – ITS
- Potenciál ITS je však mnohem širší, kromě silniční dopravy úspěšně využíván i v jiných dopravních módech

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Doprava

Začlenění do OPD2

- Specifický cíl 2.3 - Zlepšení řízení dopravního provozu a zvyšování bezpečnosti dopravního provozu
- Dvě části SC 2.3: telematika na silniční síti TEN-T (ŘSD) a telematika pro řízení městského silničního provozu (města)
- Zaměření podpory: výstavba dopravních detektorů a kamerových systémů pro systémy ITS, výstavba světelného signalizačního zařízení s vazbou na liniové a plošné řízení silničního provozu, vybavení silniční sítě kooperativními systémy ITS, budování dopravních řídicích a informačních center s vazbou na NDIC, budování parkovacích informačních a navigačních systémů, zajištění informačních služeb o dopravním provozu v reálném čase

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Doprava

Vazba na udržitelnou městskou mobilitu

- Zavádění ITS představuje významný prvek ve snaze o zvyšování udržitelné městské mobility
- Jednoznačně zapadá do konceptu „smart cities“, přímá vazba na nejnovější poznatky výzkumu (nejen dopravního)
- Základní podmínkou úspěchu je vědět, jaká data jsou potřeba a jakým způsobem s nimi pracovat
- Při podpoře ITS je mimořádně důležitý strategický přístup, jednotlivé izolované akce většinou mají pouze mizivý efekt, teprve při provázání v komplexní celek začínají projekty zavádění ITS dávat smysl
- Strategický přístup měst (resp. městských aglomerací) zajišťují plány udržitelné městské mobility (SUMP z angl. sustainable urban mobility plans)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Doprava

Plány udržitelné městské mobility

- Hlavním důvodem pořízení je potřeba řešit problematiku dopravy ve městě komplexním způsobem, dalším důvodem je možnost čerpat podporu z OPD2 SC 1.4 a IROP SC 1.2
- Zjednodušená verze (první etapa zaměřená zejména na veřejnou dopravu) SUMPu je SUMF (z angl. sustainable urban mobility framework)
- Schválení, resp. verifikaci hotových SUMP/SUMF zajišťuje Komise pro posuzování dokumentů městské mobility (celý proces popsán na www.opd.cz)
- Klíčovým prvkem (který se často příliš nedaří) je zapojení veřejnosti
- KPDMM zkoumá primárně soulad s Metodikou pro přípravu plánů udržitelné mobility měst České republiky, ambicí KPDMM není rozporovat konkrétní navržená řešení
- Doposud schváleny (resp. verifikovány) 3 SUMPy a 6 SUMFů (z toho dva předloženy jako SUMPy)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Doprava

Dosažené výsledky

- V rámci SC 2.3 (části pro města) byla vyhlášena jedna výzva (č. 27) společně pro všechny aglomerace
- V rámci SC 2.3 má schvalovací protokol vydáno celkem 9 projektů za cca 1,153 mld. Kč (podíl EU), 5 projektů má i smlouvu se SFDI
- 2 projekty v procesu hodnocení neúspěšné (podíl EU cca 56 mil. Kč)
- Část SC 2.3 určenou pro města se zatím daří realizovat lépe než část určenou pro ŘSD
- Většina projektů je zařazena v integrovaných strategiích (ITI i PRÚ)
- Příklady úspěšných realizovaných projektů:
 - Dopravní řídicí ústředna Olomouc
 - Parkovací informační a navigační systém v Liberci
 - Strategické detektory a kamerový dohledový systém v Českých Budějovicích

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Doprava

Vazba na IROP

- Při komplexním plánování zavádění systému ITS ve městě je často velmi těžké oddělit jednotlivé části – ITS ve veřejné dopravě a ITS pro řízení provozu na silniční síti se zejména prolínají v aktivitách typu dopravní ústředna (resp. řídicí dopravní centrum)
- Kooperační mechanismy ŘO OPD x ŘO IROP – doposud fungují bezproblémově, nepochybnitelný význam má i možnost projednání problémů na neformální úrovni
- Problémy řešené v rámci SUMP (event. SUMF) – některé se bezprostředně týkají intervencí podporovaných v rámci IROP (SC 1.2) – v tomto směru je velmi důležité zapojení ŘO IROP do KPDMM
- ŘO IROP je ze strany ŘO OPD vnímán i jako významný partner pro projednávání koncepčních problémů rozvoje udržitelné mobility na regionální/lokální úrovni

Plány a výzvy do budoucnosti

- Aktuální výzvou je vyčerpat celý SC 2.3, co se týká měst, tak v současnosti vyhlášena výzva č. 40 (SC 2.3) byla po dohodě s městy prodloužena (do 31.12.2019)
- Zatím předloženy pouze 2 projekty
- Nejzazší datum pro ukončení fyzické realizace operace – konec roku 2022
- Dlouhodobou výzvou je rozvoj ITS pevněji zakotvit v SUMPech a ty poté více provázat s integrovanými strategiemi
- Programové období po roce 2020 – přípravné práce se rozběhly relativně nedávno, klíčové dokumenty (evropská nařízení) pouze ve fázi návrhu, již teď je však zřejmé, že podpora ITS a zvyšování udržitelné městské mobility tvoří prvky, na kterých se shodnou všichni zapojení stakeholderi

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Doprava

Děkuji za pozornost

Odbor fondů EU
Ministerstvo dopravy
www.OPD.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Doprava

